

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Μαδρίτη, 9-7-97
Σύνοδος Κορυφής NATO

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΥΠΟΥ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ Κ. ΣΗΜΙΤΗ ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΚΟΡΥΦΗΣ ΤΟΥ NATO

Κυρίες και κύριοι,

Η Σύνοδος Κορυφής του NATO η οποία έκλεισε ήταν -θα μπορούσα να πω- μια από τις πιο σημαντικές Συνόδους του NATO στην ιστορία του. Μια από τις πιο σημαντικές Συνόδους γιατί δείχνει προς μια νέα κατεύθυνση. Τι ήταν το NATO παλιά; Ήταν μια Συμμαχία, όπου κυριαρχούσαν οι ΗΠΑ, ο Καναδάς και οι Ευρωπαίοι σύμμαχοι των ΗΠΑ. Και σήμερα το μεσημέρι, για παράδειγμα, στη συζήτηση συμμετείχαν χώρες από τον Καύκασο, χώρες της Ασίας (όπως το Καζακστάν), συμμετείχαν χώρες της Βαλκανικής, χώρες της Βαλτικής. Και η προοπτική η οποία ένωνε όλες αυτές τις χώρες ήταν η προοπτική ασφάλειας, αλλά η προοπτική ασφάλειας όχι πια σε ένα στενό πλαίσιο της ευρω-ατλαντικής συμμαχίας, αλλά σε ένα πολύ ευρύτερο πλαίσιο που θα μπορούσε εύκολα να πει κανείς ότι είναι παγκόσμιο και έχει παγκόσμια σημασία.

Η ευρωατλαντική συμμαχία με την παλιά έννοια είναι φανερό ότι μετεξελίσσεται και σε λίγο δεν θα υπάρχει πια. Το NATO, όπως το ξέραμε, υπάρχει, αλλά είναι σε μια φάση, όπου ξεπερνιέται και δημιουργείται ένα νέο NATO. Ένα νέο NATO με τους ισχυρούς του, με τους αδύνατους, μ' αυτούς οι οποίοι κυριαρχούν και αυτούς οι οποίοι ακολουθούν. Αλλά είναι, όμως, μια Συμμαχία νέας μορφής, η οποία χρειάζεται μια νέα αρχιτεκτονική. Και το θέμα αυτής της Συνόδου Κορυφής ήταν αυτή η νέα αρχιτεκτονική.

Πώς μπορούμε να πετύχουμε αυτή τη νέα αρχιτεκτονική;

Και πρώτα στο ανώτατο επίπεδο υπάρχουν οι συνεργασίες Κορυφής ανάμεσα στο NATO και τη Ρωσία. Σήμερα υπεγράφη μια Συνθήκη ανάμεσα στο NATO και την Ουκρανία. Έτσι, με τις πιο σημαντικές χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, υπάρχει μια συνεργασία, μια κοινή στόχευση.

Ταυτόχρονα, όμως, προχώρησαν οι δύο νέοι θεσμοί:

- Ο πρώτος θεσμός αφορά το Συμβούλιο Ευρωατλαντικής Συνεργασίας (Euroatlantic Partnership Council, όπως λέγεται) και στο οποίο εντάσσονται όλες αυτές οι χώρες, οι οποίες προήλθαν από την πρώην Σοβιετική Ένωση, οι χώρες του NATO, αλλά και άλλες χώρες. Για παράδειγμα, η Ελβετία. Η Ελβετία η οποία ήταν, παραδοσιακά, ουδέτερη χώρα, δεν ήθελε να συμμετέχει ούτε στη μια, ούτε στην άλλη Συμμαχία, ήταν σήμερα παρούσα και ήταν και από αυτές τις χώρες που μίλησαν, που πήραν θέση και ζήτησαν να υπάρξει μια κοινή πολιτική σε σχέση με τις αμυντικές συνεργασίες.

- **Και κοντά σ' αυτό το Συμβούλιο Ευρωπαϊκής Συνεργασίας υπάρχει το Πρόγραμμα Σύμπραξης για την Ειρήνη**, το οποίο εστιάζει κυρίως την προσοχή του στην πρόληψη κρίσεων, σε παρεμβάσεις οι οποίες θα στοχεύουν στην ανθρωπιστική βοήθεια, σε προετοιμασία των διαφόρων χωρών, οι οποίες κινούνται μέσα σ' όλο αυτό το πλαίσιο για την αντιμετώπιση θεμάτων ασφάλειας, σε εκπαίδευση προσωπικού, σε άσκηση προσωπικού, σε δημιουργία οργανωτικών δυνάμεων. Αυτό υπήρχε, αλλά τώρα παίρνει κι αυτό νέα μορφή, ισχυροποιείται για να μπορέσει να ανταποκριθεί στα νέα δεδομένα.
- **Κοντά σ' αυτά τα δύο (το Συμβούλιο και το Πρόγραμμα)**, εκείνο το οποίο συζητήθηκε και η απόφαση είναι να προωθηθεί, είναι οι **Περιφερειακές Συνεργασίες**. Εμείς, στη χθεσινή παρέμβασή μας, αναφέραμε την ανάγκη μιας **Μεσογειακής Περιφερειακής Συνεργασίας**, η οποία θα περιλαμβάνει ορισμένες χώρες της Μεσογείου. Σήμερα συζητήθηκαν, επίσης, και **Περιφερειακές Συνεργασίες σε άλλες περιοχές περί το ΝΑΤΟ**. Αυτός είναι ένας νέος τρόπος για να διευρυνθεί η επιρροή και να διευρυνθεί, επίσης, η σχέση ανάμεσα στο ΝΑΤΟ και τις άλλες χώρες.

Ποιος είναι ο στόχος ο δικός μας σε όλη αυτή την προσπάθεια; Ο στόχος ο δικός μας είναι να προωθήσουμε τη συνεργασία σε όλα τα επίπεδα. Όλα τα σχήματα τα οποία υπάρχουν, είναι σχήματα τα οποία συμβάλλουν, γιατί πιστεύω ότι με τη συνεργασία μπορούμε να προωθήσουμε την κοινή ασφάλεια και την ειρηνική αντιμετώπιση των διαφορών.

Όπως λέχθηκε απ' όλους που συμμετείχαν, είναι καιρός να φύγουμε από την εποχή του ψυχρού πολέμου, καιρός να φύγουμε από την εποχή των αναμετρήσεων, από την εποχή όπου κυριαρχούσαν οι στενόμυαλοι εθνικισμοί. Οι διεθνείς σχέσεις οι οποίες χαρακτηρίζονται από αντιπαλότητα, δεν έχουν θέση στο σημερινό κόσμο. Εκείνο το οποίο χρειάζονται, είναι νέες νοοτροπίες. Νέες νοοτροπίες οι οποίες θα βοηθούν τη συνεργασία.

Το ΝΑΤΟ ήταν δημιούργημα μιας εποχής, όπου κυριαρχούσαν ως γνωρίσματα τα «μπλοκ» το «σιδηρούν παραπέτασμα». Αυτό το ΝΑΤΟ και αυτός ο τρόπος συμπεριφοράς στις διεθνείς σχέσεις έχουν ξεπεραστεί. Χρειάζεται να βρούμε νέες αποστολές και, όπως είπε και ο κ. Μπλέρ, «το νέφος του πολέμου και της αντιπαλότητας πρέπει να εξαφανισθεί».

Κυρίαρχο στοιχείο στην εξωτερική μας πολιτική και εδώ αυτές τις ημέρες ήταν η προσπάθεια να επιλύονται ειρηνικά τα προβλήματα. Εμείς πιστεύουμε ότι όσο πιο ομαλά εξελίσσονται οι διεθνείς σχέσεις, τόσο μεγαλύτερο ρόλο μπορεί να διαδραματίζει η χώρα μας. Η κλιμάκωση των εντάσεων είναι ένας δρόμος, ο οποίος μπορεί να οδηγήσει σε τυχαίες συγκρούσεις, σε μη ελεγχόμενες συγκρούσεις.

Αντίθετα, η αποκλιμάκωση των εντάσεων είναι ο ελεγχόμενος δρόμος προς την ειρήνη. Η κλιμάκωση των εντάσεων δίνει το δικαίωμα σε όποιους τρίτους να παρεμβαίνουν, να έχουν λόγο. Αντίθετα, η αποκλιμάκωση των εντάσεων μας κάνει εμάς και την κάθε χώρα κυρίαρχους των πεπρωμένων και κυρίαρχους του παιχνιδιού που θέλουμε να διαδραματίζουμε.

Εμείς, λοιπόν, στον κόσμο αυτόν που εξελίσσεται, θέλουμε το ΝΑΤΟ να παίζει αυτό το νέο ρόλο. Θέλουμε το ΝΑΤΟ να είναι ένας Οργανισμός, ο οποίος, σε πανευρωπαϊκό

επίπεδο αλλά και σε πολύ ευρύτερο επίπεδο, θα είναι Οργανισμός που θα μάχεται για την ειρήνη και τη συνεργασία.

Αυτή η Σύνοδος Κορυφής ήταν μία Σύνοδος που έδωσε ένα τέτοιο μήνυμα. Και εμείς καλέσαμε όλους να συμβάλλουν ενεργά σ' αυτή την προσπάθεια. Η ειρήνη εξαρτάται από εμάς. Πρέπει να την επιδιώξουμε.

■ Επειδή σήμερα -όπως γνωρίζετε- αρχίζουν οι συνομιλίες στη Ν. Υόρκη για το Κυπριακό, ευχόμαστε αυτές οι συνομιλίες να προχωρήσουν καλά. Ευχόμαστε να υπάρξει μία δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού, σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΟΗΕ.

Αυτά από πλευράς μου. Ακούω τις ερωτήσεις σας.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, είπατε ότι το νέο ΝΑΤΟ συμβάλλει στην ειρηνική διευθέτηση των διαφορών ή πρέπει να συμβάλλει. Τότε, ποιος είναι ο ρόλος των Ηνωμένων Εθνών που επικαλύπτονται πλέον από το νέο ΝΑΤΟ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Τα Ηνωμένα Έθνη είναι πολύ ευρύτερα. Και όπως έχετε διαπιστώσει και σε σχέση με τη Βοσνία, αλλά και σε σχέση με την Αλβανία, οι δραστηριότητες των δύο αυτών Οργανισμών (ΟΗΕ και ΝΑΤΟ) είναι παράλληλες και αλληλοσυμπληρώνονται. Η απόφαση για ενεργοποίηση ορισμένων μηχανισμών του ΝΑΤΟ είναι απόφαση η οποία λαμβάνεται μετά από σχετικές διαβουλεύσεις και αποφάσεις στα Ηνωμένα Έθνη. Χρειάζονται ακόμα σ' αυτόν τον κόσμο Οργανισμοί, οι οποίοι μπορεί, μερικώς, να αλληλοεπικαλύπτονται, αλλά ο καθένας έχει μια πιο ειδική αποστολή.

ΤΡΟΥΠΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, για τη χθεσινή συμφωνία με τον κ. Ντεμιρέλ, υπάρχουν αντιδράσεις στην Αθήνα, οι οποίες επικεντρώνονται κυρίως στο σημείο 4 της συμφωνίας που αφορά τα ζωτικά συμφέροντα. Οι περισσότερες αντιδράσεις είναι μέσα από το ΠΑΣΟΚ. Θέλετε να κάνετε κάποιο σχόλιο γι' αυτές τις αντιδράσεις; Και μια δεύτερη ερώτηση: Ποια είναι τα δικά μας ζωτικά συμφέροντα σύμφωνα με το σημείο 4 της συμφωνίας;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κύριε Τρουπιώτη, δεν θα απαντήσω εδώ σε ερωτήσεις που αφορούν αντιδράσεις στην Αθήνα, το τι είπε ο ένας και ο άλλος. Είναι πάγια αρχή, όταν βρισκόμαστε στο εξωτερικό, να μην σχολιάζουμε το τι συμβαίνει στο εσωτερικό και δεν θα ήθελα να το κάνω και εδώ αυτό. Ο κ. Πάγκαλος θα επιστρέψει σήμερα στην Αθήνα και αύριο το μεσημέρι θα δώσει συνέντευξη Τύπου στο Υπουργείο Εξωτερικών και θα απαντήσει σε όλα αυτά τα ερωτήματα.

Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Πάντως, στη συμφωνία γίνεται λόγος για «νόμιμα ζωτικά συμφέροντα».

ΤΡΟΥΠΙΩΤΗΣ: Ναι, αλλά μετά τη λέξη «νόμιμα» υπάρχει σημείο στίξης, υπάρχει κόμμα (,).

Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Μάλιστα. Δεν είμαστε αδίκως απόγονοι του Βυζαντίου!

ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, μήπως είχατε κάποια συνάντηση, στο περιθώριο της Συνόδου, με τον Πρόεδρο της FYROM κ. Γκλιγκόροφ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Συνάντηση, όχι με την έννοια ότι καθίσαμε σ' ένα χωριστό δωμάτιο και μιλήσαμε. Αλλά, συναντήθηκα με τον κ. Γκλιγκόροφ και μιλήσαμε. Μιλήσαμε, γενικά, για την κατάσταση στα Βαλκάνια, ότι πρέπει να υπάρχει καλή συνεργασία. Μου είπε ότι εύχεται να αναπτυχθούν οι σχέσεις μας κ.λπ. Δεν θα έλεγα ότι η συνάντησή μου με τον κ. Γκλιγκόροφ ξέφυγε από το τυπικό τέτοιων συναντήσεων, ήταν μια συνάντηση σε μια καλή ατμόσφαιρα.

ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Για το όνομα συζητήσατε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Για το ειδικό θέμα του ονόματος δεν μιλήσαμε, διότι υπάρχει η γνωστή θέση των Σκοπίων, υπάρχει η θέση η δική μας και οι συζητήσεις στα Ηνωμένα Έθνη είναι σε ένα σημείο κατάληξης (ας το πω έτσι), κάπου πρέπει να σταματήσουν. Και για να μην υπάρξουν παρεξηγήσεις, λέγοντας «κατάληξη» θέλω να πω ότι έγιναν οι συζητήσεις επί τόσον καιρό και κάποτε πρέπει να σταματήσει αυτό. Η κατάληξη είναι ένα «σταμάτημα» σε πιο ευγενική γλώσσα. Πρέπει να υπάρχει ένα σταμάτημα, είναι το ίδιο πράγμα (με την κατάληξη).

ΔΕΛΑΣΤΙΚ: Κύριε Πρόεδρε, σ' αυτό το νέο ΝΑΤΟ υπάρχει μήπως θέση για την Κύπρο;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Βεβαίως. Και για την Κύπρο υπάρχει θέση.

ΔΕΛΑΣΤΙΚ: Είσατε ενήμερος εάν η Κυπριακή Κυβέρνηση σκέπτεται να κάνει κάτι προς αυτή την κατεύθυνση;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Οχι, δεν έχω υπ' όψιν μου. Όπως σας είπα, υπάρχουν οι πάντες μέσα, για παράδειγμα χώρες, όπως το Αζερμπαϊτζάν και το Καζακστάν που συμμετέχουν. Γιατί να μη συμμετέχει και η Κύπρος, η οποία έχει να παίξει στην περιοχή αυτή ένα σημαντικό ρόλο;

ΛΙΑΡΕΛΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει κάποια αντίδραση από αμερικανικής πλευράς ή από άλλες ευρωπαϊκές χώρες, μετά την έκδοση του κοινού ανακοινωθέντος;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Θετικές αντιδράσεις από πολλούς, πραγματικά από πολλούς.

Σας ευχαριστώ πολύ.